\

Karta modułu/przedmiotu

Wypełnia Zespół Kierunku							
	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **PRZEDMIOTY KIERUNKOWE**					Kod modułu: C	
	Nazwa przedmiotu: **PSYCHOLOGIA ROZWOJU CZŁOWIEKA**					Kod przedmiotu: C/11	
	Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY**						
	Nazwa kierunku: **PSYCHOLOGIA**						
	Moduł: **psychologia wychowawczo-edukacyjna/ psychologia kliniczna i zdrowia**						
	Forma studiów: **STACJONARNE**		Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY**			Poziom studiów: **JEDNOLITE STUDIA MAGISTERSKIE**	
	Rok / semestr**: I/1**		Status przedmiotu /modułu: **OBOWIĄZKOWY**			Język przedmiotu / modułu: **POLSKI**	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć (godz.)	**30**	**45**				

Koordynator przedmiotu / modułu*	dr hab. Łucja Bieleninik, prof. uczelni
Prowadzący zajęcia*	dr hab. Łucja Bieleninik, prof. uczelni, dr Irena Sorokosz prof. uczelni
Cel kształcenia przedmiotu / modułu	Celem zajęć jest opisanie i wyjaśnienie zmian psychicznych w cyklu życia człowieka - od poczęcia do śmierci - dla projektowania i modyfikowania działań edukacyjno-wychowawczych wpierających rozwój jednostek o prawidłowym i atypowym jego przebiegu.
Wymagania wstępne	brak

** Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Nr efektu uczenia się/ grupy efektów	Opis efektu uczenia się	Kod kierunkowego efektu uczenia się
01	Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia dotyczące przejawów zmian rozwojowych.	PS_W05
02	Student zna i rozumie zagadnienia dotyczące etapów w rozwoju psychicznym człowieka ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań rozwoju, zorientowane na praktyczne zastosowanie.	PS_W05
03	Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do analizowania i wyjaśniania mechanizmów zmian rozwojowych; potrafi zaproponować praktyczne rozwiązania wspierające rozwój jednostki lub grupy.	PS_U04 PS_U06
04	Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną - przewidywać i wykrywać praktyczne konsekwencje i możliwe zastosowania wiedzy psychologicznej o rozwoju człowieka w biegu życia, w określonych obszarach zawodowych.	PS_U06

05	Student jest gotów do zachowania rezerwy i ostrożności w orzekaniu o normatywnym charakterze rozwoju człowieka.	PS_K02 PS_K05
06	Student jest gotów do podejmowania dialogu; wykazuje wrażliwość i otwartość na odmienne konceptualizacje rozwoju.	PS_K04

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

1. Psychologia rozwoju człowieka w biegu życia - przedmiot badań, podejścia i metody badawcze
2. Rozwój jako kategorie opisu (w psychologii). Pojęcie zmiany rozwojowej: zagadnienie ciągłości i uwarunkowania rozwoju, modele zmian rozwojowych, okresy krytyczne w rozwoju. Specyficzne zjawiska w rozwoju: akceleracja i retardacja, prawa i prawidłowości rozwojowe.
3. Wybrane koncepcje rozwoju i ich implikacje dla praktyki [Teorie wyjaśniające rozwój: prekursorzy psychologii rozwojowej - przełom XIX i XX wieku: K. Darwin, W. Preyer, A. Binet, Baldwin, G.S. Hall; Teorie wyjaśniające rozwój: okres międzywojenny: I. Pawłow, J. Watson, A. Gesel, Z. Freud; Wielkie syntezy XX wieku: Epistemologia genetyczna J. Piageta; Kulturowo-historyczna teoria L.S. Wygotskiego; J. Bowlby'ego ewolucyjne wyjaśnianie rozwoju]
4. Uwarunkowania rozwoju: warunki i wyznaczniki rozwoju. Koncepcja konwergencji W. Sterna. Klasyfikacja warunków i wyznaczników rozwoju – koncepcja Schmidta. Biologiczne uwarunkowania rozwoju na przykładzie odziedziczalności inteligencji i temperamentu. P. Dasena badania nad biologicznymi vs kulturowymi uwarunkowaniami rozwoju.
5. Środowiskowe uwarunkowania rozwoju: Paradygmaty w rozważaniach nad środowiskiem jako czynnikiem rozwoju: przyczynowo-skutkowe powiązanie rozwoju i środowiska, rozwój jako wynik aktywności jednostki w środowisku (psychologia ekologiczna), rozwój jako rezultat interpretacji środowiska przez jednostkę (psychologia poznawcza). Dylemat: natura – wychowanie.
6. Aktywność własna jako wyznacznik rozwoju: kierunki zmian aktywności w ontogenezie: dyferencjacja-integracja, indywidualizacja-socjalizacja, automatyzacja-mentalizacja, interioryzacja-eksterioryzacja. Istota procesu interioryzacji w ujęciu L.S. Wygotskiego.
7. Nauczanie i wychowanie jako wyznacznik rozwoju: relacja nauczanie – rozwój, koncepcja strefy najbliższego rozwoju L.S. Wygotskiego.; Podstawowe cele edukacji według P.Delorsa; wychowanie jako wyznacznik rozwoju, podstawowe funkcje wychowania według P. Rorty'ego. Sposoby przekazywania wpływów wychowawczych według M. Przetacznik-Gierowskiej: przekazywanie wzorów, stawianie zadań i wymagań, organizowanie społecznych sytuacji wychowawczych, przekazywanie systemu norm i wartości.
8. Metodologiczne problemy badań nad rozwojem: podejście longitudinalne, transwersalne i ukośne. Specyfika badań nad rozwojem. Metody i techniki badania zmian rozwojowych w dzieciństwie.
9. Etyczne problemy w badaniach nad rozwojem dzieci.

Ćwiczenia

Rozwój prenatalny.
Rozwój fizyczny i motoryczny: Cechy rozwojowe noworodka. Zmiany rozwojowe w zakresie motoryki małej i dużej. Rozwój fizyczny i motoryczny do okresu dorastania.
Podstawy rozwoju relacji społecznych: Wczesny rozwój społeczny – koncepcja R. Schaffera. Przywiązanie we wczesnym dzieciństwie.
Rozwój kontaktów i aktywności społecznej: Zmiany rozwojowe w zakresie kontaktów społecznych. Rozwój ról związanych z płcią.
Rozwój samoregulacji: Temperament i regulacja zachowania we wczesnym dzieciństwie.
Rozwój emocjonalny: Zmiany rozwojowe w zakresie: źródeł, przejawów i sposobów regulacji emocji.
Rozwój moralny: Rozwój rozumowania moralnego: teorie J. Piageta i L. Kohlberga. Rozwój empatii.

Narodziny czynności intelektualnych. Rozwój myślenia w okresie inteligencji sensomotorycznej : J. Piageta koncepcja rozwoju myślenia. Charakterystyka zmian rozwojowych w zakresie inteligencji sensoryczno-motorycznej. Przedoperacyjne i operacyjne myślenie w dzieciństwie i dorastaniu: J. Piageta koncepcja rozwoju myślenia. Charakterystyka rozwojowa zmian w zakresie inteligencji przedoperacyjnej i operacyjnej. Rozwój percepcji i funkcji zarządzających: Prawidłowości rozwoju percepcyjnego. Teorie wyjaśniające rozwój percepcyjny. Rozwój uwagi. Rozwój funkcji zarządzających Rozwój pamięci: Rozwój różnych aspektów pamięci w dzieciństwie. Dziecięce teorie umysłu: Rozwój poznania społecznego: wspólna uwaga i gesty. Rozwój jawnej teorii umysłu. Rozwój reprezentacji poznawczej : Rozwój myślenia symbolicznego i budowania pojęć. Rozwój językowy i komunikacyjny: Opanowywanie języka – od komunikacji prewerbalnej do kompetencji komunikacyjnej. Rozwój osobowy: Zmiany rozwojowe w zakresie treści i struktury wiedzy o samym sobie oraz sposobów wartościowania sądów na swój temat
Laboratorium
Projekt
Seminarium
Inne

Literatura podstawowa*	Bee H. (2004). *Psychologia rozwoju człowieka*. Poznań: Wyd. Zysk i S-ka, Brzezińska A. (red.) (2005). *Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. Gdańsk: GWP Matczak A. (2003). *Zarys psychologii rozwoju*, Warszawa: Wyd. Naukowe „Żak” Piaget J. (2006). *Studia z psychologii dziecka*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN Piaget, J. (2006). *Jak sobie dziecko wyobraża świat*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN. Schaffer R. (2017). *Psychologia dziecka*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN Trempała J. (red.) (2017). *Psychologia rozwoju człowieka*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN Steuden S. (2014). *Psychologia starzenia się i starości*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN
Literatura uzupełniająca*	Birch A. (2012). *Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości*. Warszawa, PWN. Kübler-Ross E. (1998). *Rozmowy o śmierci i umieraniu.* Poznań, Media. Rodzina, Oleszkowicz A. (2006). *Bunt młodzieńczy. Uwarunkowania. Formy. Skutki*. Warszawa, Wyd. Nauk. Scholar. Szuman S. (1990). *Sztuka dziecka. Psychologia twórczości rysunkowej dziecka*. Warszawa, WSiP.
Metody kształcenia stacjonarnego	Wykład z prezentacją multimedialną Ćwiczenia z wykorzystaniem dyskusji, analiza poszczególnych zagadnień w oparciu o literaturę, analiza studiów przypadków
Metody kształcenia z wykorzystaniem metod	Metoda projektów z wykorzystaniem zdalnych technik audiowizualnych, praca na platformach edukacyjnych, np. MS Teams, Moodle

i technik kształcenia na odległość	

* *Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu*

Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się/grupy efektów
Aktywne uczestnictwo, wypowiedzi w trakcie zajęć, praca indywidualna i grupowa.		01, 02, 05
Analiza sytuacji problemowej, analiza studiów przypadków		01, 03, 04, 06
Opracowanie prezentacji na wskazany temat		01, 02, 04
Formy i warunki zaliczenia	Wykład – egzamin testowy Ćwiczenia – kolokwium	

NAKŁAD PRACY STUDENTA			
Rodzaj działań/zajęć	Liczba godzin		
	Ogółem	W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Udział w wykładach	30	-	15
Samodzielne studiowanie	15	-	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach	45	25	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń	20	10	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.	20	20	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	20	10	
Udział w konsultacjach	1		3
Inne			
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	151	65	18
Liczba punktów ECTS za przedmiot	**6**		
Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi	**2,6**		
Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1]	**0,7**		
Liczba punktów ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	**3,8**		

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo